

Stanislav Kilinger

Ke cti a slávě. Kapitoly z hudebního života Plzně 1848-1918

Posudek oponenta diplomové práce

Zabývat se hudebním životem značí být v kulturněhistorickém bádání stále ještě bílou vránou. Ani tak renomovaný historik jako Jaroslav Marek nedal hudbě ve své syntetizující práci o dějinách české moderní kultury místo, jaké vsutku zaujímala a jaké by jí poprávu náleželo. A přece v 19. století tvořila nedílnou součást kulturního života městských pospolitostí, zahrnujíc v menší míře tvorbu, zato její interpretace a recepce dotvářela obraz formování občanské společnosti, který by byl bez ní jaksi neúplný. Autor předloženého diplomového spisu to ví a doslova se upjal k hudebnímu životu druhého největšího města Českého království v posledních sedmdesáti letech jeho přináležitosti k habsburskému soustátí. Učinil tak s velkým zaujetím, které se však ukázalo jako dvojsečné: na jedné straně tím dodal své práci sympatický citový náboj, na druhé to způsobilo – alespoň na některých místech – její zahlcení méně podstatnými fakty a nedostatečný odstup od pramenů. Aby se vyhnul případné námitce, že obraz, který podává, je neúplný a ne zcela vyvážený, pojal svou práci jako „kapitoly“ z hudebního života, jak to ostatně vyjádřil jejím podtitulem a ještě podtrhl v úvodu, kde napsal, že „jednotlivé kapitoly jsou vlastně koncipovány jako jednotlivé studie“ (s. 7). Jsem ochoten to respektovat, a přece mne to nezbavuje povinnosti posuzovat tuto diplomovou práci jako celek.

První kapitola, zahrnující nástin dějinného vývoje města Plzně v sledovaném období, je ovšem – jak už to v analogických pracích bývá – ponejvíce kompilací, nicméně zvládnutou s jistou bravurou, jakkoliv zde postrádám vnitřní souvislost s vlastním tématem spisu. Předností je, že diplomant věnuje pozornost i německy mluvící vrstvě plzeňského obyvatelstva, což platí vlastně o celém výkladu; jen si nejsem jist, zda rozlišuje mezi zemským vlastenectvím těch, kteří se sami pokládali za „Böhme“ (či raději ještě „Pilsner“), a nacionalismem pozdějších „Tscheche“. Nerozumím také tomu, proč právě Plzeň by měla být „pokrokovým“ městem; autor má zřejmě na mysli „modernizující se“ město. Vyskytuje se zde také několik drobných chyb či nepřesností v datech (kupř. s. 16, 17, 20). V další kapitole o profesionální hudbě oceňuji, že celkem známá fakta o plzeňském pobytu mladého Bedřicha Smetany jsou vřazena do kontextu života zdejší měšťanské společnosti v čtyřicátých letech 19. století (i když toto údobí se vymyká z časového vymezení spisu). Z ostatních ovšem vyniká a do jisté míry působí až příliš autonomně kapitola-studie, pojednávající o vojenských kapelách a kapelách ozbrojených složek. (Že by poštovní a telegrafní zřízení byli ozbrojeni, jak vyplývá z jejich začlenění do této kapitoly, jest mi novinkou.) I zbývající kapitoly jsou bezpochyby výsledkem důkladného studia a faktograficky přínosné, ale poněkud se v nich

ztrácí problematika recepce hudby, kořeny skutečnosti, že koncertní život v Plzni 20. století byl zcela mimořádný. A konečně – nezasloužilo by si samostatnou kapitolu i hudební školství? (Česká hudební škola byla v Budějovicích založena roku 1903. Kdy vlastně vznikla proslavená Hudební škola Bedřicha Smetany v Plzni?)

Předložený spis je založen na důkladné heuristice, jak prokazuje i úvod, který představuje nebyvale zevrubnou analýzu použitých pramenů i literatury. Pozoruhodný je poznámkový aparát, v němž vynikají zejména cenné biografické medailonky osobností spjatých s hudebním životě ve městě. Velmi obsažná je i přílohová část. Na závěr si však nemohu odpustit poznámku k volbě citátu z Prousta. Co rozumět ve spojitosti s tématem diplomové práce „špatnou hudbou“?

Diplomovou práci Stanislava Kilingera jednoznačně doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako **výbornou**.

Doc. Robert Sak, v. r.

České Budějovice, 23. srpna 2006.